

# **СИЛАБУС КУРСУ СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС ЗА ВИДАМИ. СОЛЬНИЙ СПІВ**

**Освітній ступінь «Бакалавр» Спеціальність 025 «Музичне мистецтво».**

**Освітня програма «Музичне мистецтвоестради»**

**Рік навчання: I, II, III, IV, Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8**

**Кількість кредитів: 24**

**Мова викладання: українська.**

**Керівники курсу:**



**Карпенко-Боднарук**

**Жанна Любомирівна, народна артистка України, професор**

**Контактна інформація:**

[zh.bodnaruk@gmail.com](mailto:zh.bodnaruk@gmail.com)



**Левко Вероніка Іванівна,**

**кандидат мистецтвознавства, доцент.**

**Контактна інформація:**

[nikalevko@gmail.com](mailto:nikalevko@gmail.com)



**Славина Олена**

**Олександрівна,**

**викладач вищої категорії.**

**Контактна інформація:**

[slavina.e@gmail.com](mailto:slavina.e@gmail.com)



**Антипенко Юлія**

**Юрійвна**

**викладачкафедри**

**Контактна інформація:**

[antipenco@gmail.com](mailto:antipenco@gmail.com)



**Кваша Ярослав**

**Валерійович**

**викладач кафедри**

**Контактна інформація:**

[yaroslavkvasha@gmail.com](mailto:yaroslavkvasha@gmail.com)



**Плегуца Ольга**

**Олександрівна**

**викладач кафедри**

**Контактна інформація:**

[o.plehutsa@gmail.com](mailto:o.plehutsa@gmail.com)

### **Прореквізити, постреквізити освітнього компоненту**

**Прореквізити освітнього компоненту:** Сольфеджіо, Теорія музики, Гармонія, Аналіз музичних творів, Історія світової музики, Історія української музики, Історія світової естради, Історія української естради, Сценічно-виконавська майстерність, Постановка голосу та музичного апарату.

**Постреквізити освітнього компоненту:** Клас ансамблю, Методика викладання фахових дисциплін, Методика і практика роботи з ансамблем, Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару, Педагогічна практика, Концертно-виконавська практика

### **Призначення освітнього компоненту**

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради», вивчення освітнього компоненту повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

#### **Програмні результати навчання:**

<b>Програмні результати навчання</b>	<b>Шифр ПРН</b>
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.	ПРН 14
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Відповідно до освітньої програми: «Музичне мистецтво естради» вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття таких компетентностей:

#### **Інтегральна компетентність**

##### **Загальні компетентності (ЗК):**

	Інтегральна компетентність
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

### Спеціальні компетентності (СК)

СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

### Програмні компетентності за професійним стандартом Перелік трудових функцій

Компетентності	Шифр
Здатність працювати індивідуально та в команді	ЗК 4
Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію	ЗК 6
Здатність планувати та організовувати діяльність відповідно до обсягу та особливостей завдань	ЗК 7

Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Знання	Уміння та навички
А. Організація та проведення навчання	А1. Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання	А1.31. Предметна область А1.33. Професійна термінологія А1.34. Зміст, цілі та програмні результати навчання А1.36. Технічні засоби і обладнання, які можуть застосовуватись в освітньому процесі відповідно до виду мистецтва	А1.У1. Володіти фаховими навичками в обсязі необхідному для викладання А1.У2. Організовувати навчальні заняття різних видів А1.У4. Обирати, застосовувати, адаптувати та коригувати методи, прийоми, засоби, технології навчання для забезпечення досягнення учнем програмних результатів навчання
	А4. Здатність навчати, вести ділову та професійну комунікацію державною мовою	А4.31. Норми української літературної мови та норми використання усного та писемного мовлення	
	А5. Здатність планувати	А5.31. Основи, принципи та етапи планування навчального процесу	А5.У2. Планувати навчальні заняття та форми роботи
В. Участь в організації освітнього процесу та методичне забезпечення навчання	В 2 Здатність до поширення власного професійного досвіду	В2.31. Форми, способи та методи поширення власного професійного досвіду	В2.У1. Презентувати власний професійний досвід (прийоми, методи, технології навчання тощо) та зважати на рекомендації колег

<b>Г</b> <b>Безперервний професійний розвиток</b>	<b>Г1.</b> Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби у власному професійному розвитку	<b>Г1.31.</b> Документи, способи та методи самооцінювання педагогічних і фахових компетентностей	<b>Г1. У1.</b> Аналізувати та оцінювати результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності <b>Г1. У2.</b> Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні і слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей
	<b>Г2.</b> Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей		<b>Г2. У1.</b> Обирати вид освіти (формальний, неформальний, інформальний) для підвищення рівня педагогічних та фахових компетентностей Планувати і організувати процес самоосвіти

У сучасній музиці, естрадний спів займає особливе місце. На відміну від класичного вокалу, що виріс із духовної музики, естрадний вокал виник із побутового фольклору різних культур і відрізняється різноманітністю форм і напрямів. Незважаючи на це, він базується на тих самих фізіологічних принципах у роботі голосового апарату, що і класичний, і являється предметом вокальної педагогіки.

На сьогоднішній день кількість бажаючих професійно навчатися співу зростає. Абітурієнтів не лякають проблеми навчання та подальшого працевлаштування, кожен упевнений, що успішно засвоїть необхідні знання та навички і його голос зазвучить як у видатних вокалістів. Сучасний педагог – це творча індивідуальність, яка володіє оригінальним проблемно-педагогічним і критичним мисленням, творець різноманітних розробок, які опираються на передовий світовий досвід і нові технології навчання, адже саме поняття творчості передбачає створення нового.

Освітній компонент «Спеціальний клас за видами. Сольний спів» належать до циклу професійної та практичної підготовки майбутніх спеціалістів і складає основу навчального процесу. Робоча програма «Спеціальний клас (за видами)» сольний спів розрахована на 4 роки, але на 1 курсі тісно переплітається з постановкою голосового апарату. Вона розрахована на весь період навчання за ОПП «Музичне мистецтво естради». Підготовка вокалістів спрямована на формування відповідного рівня вокальної техніки, яка б дозволила спеціалістам працювати як сольний виконавець а також, проводити навчальну роботу в мистецьких закладах освіти. Вокально-технічна підготовка передбачає: формування естрадної манери голосоутворення; розвиток повного діапазону голосу виконавців зі збереженням індивідуальних тембральних фарб голосу та вирівнюванням регістрових переходів з дотриманням орфоепічних норм як української, так і іноземних мов, чіткою і виразною дикцією; артистизм і сценічність втілення художнього образу та творчого задуму композитора. До переліку вокальних творів, які опрацьовуються у вокальних класах твори сучасних композиторів; народні та сучасні пісні в оригінальних аранжуваннях тощо.

**Мета курсу:**

- ознайомити здобувачів освіти з відомостями про музичну спадщину всіх часів і народів;
- сформувати вокальні навички та техніки;
- розвинути художньо-виконавський смак;
- дати знання, необхідні для різноманітної творчої діяльності;

– навчити вирішувати проблему вокально-педагогічного репертуару.

**Завданням курсу** є розкриття творчих можливостей особистості, удосконалення звучання голосу студента, його тембрового забарвлення та динамічної яскравості.

Заняття із сольного співу передбачають, насамперед, практичну діяльність у формі індивідуальних занять зі спеціальності в аудиторії, обладнаній сучасною звукоакустичною апаратурою та професійним мікрофоном.

### **Практична спрямованість:**

Навчальні заняття освітнього компоненту «Спеціальний клас за видами. Сольний спів» базуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Проводиться комплексна підготовка висококваліфікованих фахівців, співаків, а також викладачів сольного співу. У єдиному процесі професійного навчання, музичної освіти та естетичного виховання формується всебічно розвинена художня особистість. Основна дидактична мета: систематизація й узагальнення знань та вмінь, накопичених у класі сольного співу; формування на їх основі професійних виконавських навичок; розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень у самостійній виконавській діяльності. Здобувачі вищої освіти повинні отримувати систематичні заняття з фаху, заняття-репетиції з концертмейстером, працювати із сучасною звуковідтворюючою апаратурою та в студії звукозапису, а також виконувати самостійні завдання під контролем викладача. Останнє є особливо важливим для формування в них навичок і вмінь для подальшої самостійної роботи над удосконаленням свого професійного рівня. У ході навчання у спеціальному класі студент-вокаліст формується як музикант широкого спектру можливостей, глибоко розуміючий мистецтво, обізнаний з різними формами й жанрами вокальної музики, свідомий громадянської місії патріота своєї країни. Високохудожній репертуар добирається з кращих, перевірених часом і апробованих зразків української та світової естради, народні пісні.

Організація навчального процесу на кафедрі приділяє велику роль практичній діяльності, яка показує наскільки знання здобувачів освіти змогли перетворитися у практичні уміння та навички через реалізацію особистісних цінностей. Практична робота та активне залучення здобувачів освіти у роботі професійних колективах надає можливість оптимізувати особистісний розвиток здобувачів освіти, набути досвід та створює умови для творчої самореалізації.

Для вдосконалення підготовки та стимулювання здобувачів освіти у професійній підготовці є практична робота у професійних колективах, ознайомлення з роботою колективів, проходження практичної підготовки вокально-сольної діяльності.

Робота викладачів освітнього компоненту «Спеціальний клас. Сольний спів» спрямована на індивідуалізацію та застосування діяльності від нормативного процесу навчання до індивідуальної діяльності, її корекції та педагогічної підтримки. Педагогічні працівники класу спрямовують свою роботу на розвиток у здобувачів освіти індивідуального стилю та реалізації своїх талантів та здібностей, створюють умови для реалізації власних мистецьких концепцій. Під час індивідуальних занять надаються оптимальні умови для розкриття можливостей особистості студента як музиканта та виконавця, що мобілізує їх творчий потенціал, креативність, формують впевненість у своїх силах та у достатній мірі вмотивовані й мають досить міцний стимул до концертно-виконавської діяльності.

### **Зміст і структура освітнього компоненту**

<b>№ тижня</b>	<b>назва теми</b>	<b>години</b>	<b>завдання для самостійної роботи</b>
<b>МОДУЛЬ 1. Теоретичні та практичні основи роботи голосового апарату.</b> <b>І курс, І семестр</b> <b>Змістовий модуль 1</b>			
1, 2	Тема 1. Знайомство з вокальними здібностями здобувачів освіти .	<b>3</b>	Підготувати програму для демонстрації вокальних здібностей
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,	Тема 2. Будова та робота голосового апарату.	<b>15</b>	Опрацювання вправ та матеріалів з метою аудиторної роботи.

			Запис основних тез і понять даного назанятті матеріалу. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу
<b>Змістовий модуль 2</b>			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 3. Співацьке дихання.	<b>30</b>	Опрацювання вправ та матеріалів затеомою аудиторної роботи Запис основних тез і понять даного назанятті матеріалу Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань Диференційований залік</b>		
<b>МОДУЛЬ 2. Дихання. Резонатори. I курс, II семестр Змістовий модуль 3</b>			
1, 2, 3, 4	Тема 4. Процес звукоутворення	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів затеомою аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 5. Відчуття резонаторів.	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Аналіз виконавських труднощів програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів затеомою аудиторної роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
<b>Змістовий модуль 4</b>			
9, 10, 11, 12	Тема 6. Робота над співочою атакою звуку.	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Підбір та аналіз відеоматеріалів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів затеомою аудиторної роботи
13, 14, 15, 16	Тема 7. Охорона голосу.	<b>12</b>	Робота з науковими та методичними літературними джерелами. Опрацювання вправ та матеріалів затеомою аудиторної роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу.
	<b>Модульний контроль знань. Екзамен</b>		
<b>МОДУЛЬ 3. Удосконалення співочих навичок. II курс, III семестр Змістовий модуль 5</b>			
1, 2, 3, 4	Тема 8. Робота над розширенням діапазону	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Аналіз виконавських труднощів програмних творів. Запис тез в опорному конспекті.

			Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 9. Робота над артикуляцією та дикцією.	<b>12</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів з темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 6</b>			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 10. Розвиток відчуття резонаторів.	<b>24</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань Диференційований залік</b>		
<b>МОДУЛЬ 4. Регістри. II курс, IV семестр</b>			
<b>Змістовий модуль 7</b>			
1, 2, 3, 4	Тема 11. Середній регістр голосу.	<b>12</b>	Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 12. Відчуття високої співочої позиції.	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 8</b>			
9, 10, 11, 12	Тема 13. Тембральні відтінки голосу.	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Аналіз виконавських труднощів програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
13, 14, 15, 16	Тема 14. Перехідні звуки та згладжування регістрів.	<b>12</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів з темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань. Екзамен</b>		
<b>МОДУЛЬ 5. Збагачення вокальними прийомами та значення художнього бачення співака. III курс, V семестр.</b>			
<b>Змістовий модуль 9</b>			
1, 2, 3, 4	Тема 15. Орфоепія, дикція, артикуляція.	<b>12</b>	Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 16. Робота над художньо-	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою.

	емоційним характером та акторським баченням твору.		Теоретичний аналіз програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 10</b>			
9, 10, 11, 12	Тема 17. Динамічні відтінки, філірування звуку.	<b>12</b>	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи
13, 14, 15, 16	Тема 18. Робота над чистотою інтонування.	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Аналіз виконавських труднощів програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу.
	<b>Модульний контроль знань Диференційований залік</b>		
<b>МОДУЛЬ 6. Джаз. III курс, VI семестр Змістовий модуль 11</b>			
1, 2, 3, 4, 5	Тема 19. Робота над збагаченням вокального нюансування.	<b>15</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів за темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи
6, 7, 8, 9, 10	Тема 20. Джазова імпровізація, специфіка звуку.	<b>15</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів за темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 12</b>			
11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 21. Різноманітні жанри вокального мистецтва.	<b>18</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів. Аналіз виконавських труднощів програмних творів. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань. Екзамен</b>		
<b>МОДУЛЬ 7. Удосконалення вокальної майстерності. IV курс, VII семестр Змістовий модуль 13</b>			
1, 2, 3, 4	Тема 22. Удосконалення технічних прийомів	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів.



			Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 23. Мелізми, динаміка.	<b>12</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів з темами програми. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 14</b>			
9, 10, 11, 12	Тема 24. Імпровізація у творах.	<b>12</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів з темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
13, 14, 15, 16	Тема 25. Закріплення знань і навичок	<b>12</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Виконавський аналіз програмних творів. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань. Екзамен</b>		
<b>МОДУЛЬ 8. Засоби виразності. IV курс, VIII семестр Змістовий модуль 15</b>			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 26. Вивчення більш складних творів.	<b>24</b>	Робота з науковою, методичною літературою. Теоретичний аналіз програмних творів. Виконавський аналіз програмного матеріалу Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум
<b>Змістовий модуль 16</b>			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15	Тема 27. Музичні та сценічні засоби виразності.	<b>21</b>	Підбір та аналіз відеоматеріалів з темами програми. Запис тез в опорному конспекті. Опрацювання вправ та матеріалів з темою аудиторної роботи
16	Підготовка до курсової роботи з фаху	<b>3</b>	Робота з науковими та методичними літературними джерелами за темою курсової роботи Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	<b>Модульний контроль знань. Диференційований залік</b>		
	<b>Атестаційний екзамен.</b>		Підготовка до публічної демонстрації сольної концертної програми

## Самостійна робота

Успішному професійному росту майбутнього фахівця сприяє осмислене та сумлінне вдосконалення навичок естрадного співу.

Ретельне напрацювання складного комплексу вмій і постійне їх покращення обов'язково забезпечить достатній рівень майстерності майбутнього естрадного співака, який повинен постійно знаходитись у пошуку шляхів і способів удосконалення свого освітнього рівня, знаходити час для опрацювання методичної літератури з фаху, вивчати творчий і життєвий шлях славетних співаків і композиторів, постійно поглиблювати свої пізнання в галузі акторського мистецтва, вивчаючи спадщину основоположників вітчизняної акторської школи.

Майбутній фахівець повинен дуже відповідально ставитись до такого роду діяльності, як самостійна робота, ніколи не забувати, що тільки талант, помножений на працелюбність, здатний принести плоди майстерності. Тому необхідно прикладати максимум зусиль для поглибленого засвоєння та закріплення знань, умій і навичок, обумовлених навчальним процесом.

Завдання та вправи з фаху для самостійного опрацювання надає викладач, вони мають конкретні цілі оволодіння тим чи іншим прийомом, впливають з висновку уроку, їх закріплюють й демонструють на наступному занятті.

Сумлінне виконання самостійних завдань поступово забезпечить обґрунтовану впевненість і професійне вдосконалення.

Починаючи з III курсу, *студент повинен уміти:*

- самостійно розспівуватись, дотримуючись при цьому рекомендацій і застережень викладача;
- аналізувати свої професійні творчі надбання;
- творчо мислити;
- відчувати логіку смислового й емоційного розвитку твору.

Майбутньому артисту естради необхідно розширювати свої професійні творчі уявлення, прослуховуючи записи виступів видатних майстрів всесвітнього рівня, аналізуючи стиль виконання, емоційно-психологічну насиченість співу, вокально-технічний рівень тощо. Така самостійна робота допоможе формуванню художнього смаку та пошуку власної виконавської манери. Важливо при самостійній роботі дотримуватись режиму: підтримування загальної фізичної форми, здорового харчування, загартовування організму. Необхідно навчитись керувати своїми емоціями, не витрачаючи зайвої енергетики свого організму. Студент повинен бути зацікавленим і цілеспрямованим у навчанні.

## Літературні джерела

1. Баско О. А. Техніка джазової вокальної імпровізації в процесі підготовки естрадних співаків. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 91 с.
2. Бобул І. В. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознав.: 26.00.01. Київ, 2018. 219 с.
3. Вавшко І. Рок-балада в українській музиці. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2019. Вип. 124. С. 115–124.
4. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник для вузів / В. Г. Антонюк . – К. :Віпол, 2007. 173 с. : іл., граф.
5. Горбачевська О. Формування вокальної культури естрадних співаків / О. Горбачевська // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 11, ч. 1. - С. 63-67.
6. Грицьків О. А. Функціональні особливості використання сучасних вокальних технік у джазовому виконавстві. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 2 (9). Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. С. 18–22.
7. Гусєва Л. О. Особливості іміджу музичного виконавця у досягненні успіху на сцені. Культурно-мистецькі обрії – 2016: зб. наук. праць. Київ: НАКККіМ, 2016. Ч. 2. С. 82–83
8. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : автореф. дис... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Н. В. Дрожжина; Харк. держ. ун-т мистец. ім. І.П.Котляревського. - Х., 2008. - 16 с.
9. Кругляков В. Г. До проблеми формування естрадно-сценічної підготовки майбутніх учителів музики / В. Г. Кругляков // Наука і освіта. - 2009. - № 7. - С. 115-119.
10. Курганова Я. О. Естрадно-вокальне виконавство та освітня система в сучасному Харкові. Культура України. 2016.

Вип. 54. С. 76–86.

11. Комлікова А. В. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Київ, 2016. 183 с.
12. Красовська І. В. Сучасні вокальні прийоми на уроках естрадного співу в мистецькій школі. Мистецька освіта майбутнього: методичні аспекти: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 29 квіт. 2020 р. / за заг. ред. М. М. Бриль. Київ : ДНМЦЗКМО, 2020. С. 96–99.
13. Мадишева Т. П. Про співвідношення мовної та музичної інтонації у вокальному виконавстві (до питання виконання іншомовної вокальної музики): автореф. дис. на здобуття наук ступеняканд. мистецтвознавства : 17.00.02.Київ, 1994. 29 с.
14. Мадишева Т. П. Співак і мова: культура співу мовою оригіналу: теорія і практика : навч. посіб. Харків : Штрих, 2002. 160 с.
15. Манько С. Б. Створення стилю-іміджу артиста в контексті сучасної масової культури (на прикладі українських естрадних виконавців). Культура України. Серія: Мистецтвознавство. 2017. Вип. 56. С. 170–180.
16. Медведєва Н. Ф. Творча уява як допоміжний засіб у формуванні естрадного співака. Естрадна джазове мистецтво в контексті сучасної освіти : матеріали I Всеукр. наук.-творч. конф., 21 лют. 2013 р. Київ, 2013. С. 79 – 83.
17. Морозов В. П. Мистецтво резонансного співу. Основи резонансної теорії.
18. Мозгова О. М. Творчість Миколи Мозгового як явище української масової музичної культури автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01 / О. М. Мозгова; Нац. акад. кер. Кадрів культури і мистецтв. - К., 2013. - 16 с.
19. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : Автореф.дис... канд. мистецтвознав. / М. П. Мозговий; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - К., 2007.19 с.
20. Овсянніков В. Поп-рок як репрезентативний напрям сучасної української музичної культури : монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. 160 с.
21. Овсяннікова Н. Ю. Формування музично-виконавської культури майбутнього співака засобами джазової музики. Естрадне та джазове мистецтво в контексті сучасної освіти: матеріали I Всеукр. наук.-творч. конф., 21 лют. 2013 р. Київ, 2013. С. 89–92.
22. Осетров Ю. О. Шляхи та методи підвищення якості виконавської підготовки майбутніх викладачів естрадного вокалу / Ю. О. Осетров // Наша шк. - 2009. - № 2. - С. 28-32.
23. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця : Нова Книга, 2013. 368 с.
24. Палійчук А. В. Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини ХХ століття: історикобіографічний аспект: дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01. Київ, 2018. 248 с.
25. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа / Л. В. Прохорова. – К.: Нова книга, 2006. – 384с.
26. Романова О. В. Особливості застосування вокальних дихальних вправ у класі естрадного вокалу. Естрадне та джазове мистецтво в контексті сучасної освіти: матеріали I Всеукр. наук.-творчої конф., 21 лют. 2013 р. Київ, 2013. С. 93–98.
27. Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03. Харків, 2017. 203 с.
28. Самарська К. Ю. Особливості і специфіка музичного естрадного мистецтва / К. Ю. Самарська // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 19. - С. 185-190.
29. Самарська К. Ю. Проблема формування духовної особистості засобами естрадного мистецтва / К. Ю. Самарська // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 19, ч. 3. С. 69-73.
30. Самая Т. Інноваційні тенденції вокальної педагогіки в естрадно-джазовій освіті. Естрадне та джазове мистецтво в контексті сучасної освіти : матеріали I Всеукр. наук.-твор. конф. (в рамках Всеукраїнського фестивалю «Зимові джазові зустрічі») пам'яті Євгена Дергунова, 21 лют. 2013 р. Київ, 2013. С. 99–101.
31. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради як чинник культурного життя України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: дис. канд. мистецтвознав.: 26.00.01. Київ, 2017. 199с.
32. Смородська М. М. Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному мистецтві другої половини ХХ століття: дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 /Харківська державна академія культури, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. Харків, Суми, 2020. 237с.
33. «Сучасні естрадні вокалізи на основі популярної та джазової музики.» Педагогічний репертуар вокаліста, навчально-методичний посібник / упорядник: І.О.Кдирова, А.А.Хлопотова -Ч.2. - Київ: Вид. КНУКіМ, 2017.215 с.
34. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2012. 320 с.
35. Ткаченко Т. Особливості викладання естрадного вокалу на музично-педагогічних факультетах педагогічних вузів України / Т. Ткаченко // Молодь і ринок. - 2011. - № 1. - С. 97-101.
36. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : Автореф. дис... канд. мистецтвознав. / В. М. Тормахова; Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. - К., 2007. - 17 с.
37. Шехтман Г. М. Ретроспектива естрадно-вокального виконавства ХХ ст. (на матеріалі українсько-російської та німецької традицій) : автореф. Дис. канд. мистецтвознав. : 17.00.03
38. Г. М. Шехтман; Харк. нац. ун-т мистец. ім. І.П. Котляревського. - Х., 2011. - 16 с.
39. <http://slovopedia.org.ua/58/53412/388295.html>

40. <https://uk.wikipedia.org/>

41. <http://int-konf.org/konf022015/1012-gmirna-s-v-metod-formuvannya-navichok-vokalnoi-mprovzacyi-ta-nterpretacyi-v-proces-fahovogo-navchannya.html>

### **Політика освітнього компоненту**

Протягом восьми семестрів вивчення навчальної освітнього компоненту Спеціальний клас за видами. Сольний спів здобувачі вищої освіти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, отримані на базі освітньої програми молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра, школи мистецтв.

В процесі вивчення курсу здобувачі формують загальні та спеціальні (фахові) компетентності, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності, здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, вивчають характеристики основних принципів та методів вокального навчання, формування вокальних та художньо виконавських навичок; вміння використовувати у роботі принципи та методи при постановці голосу.

**Основні поняття курсу «Спеціальний клас (за видами)», Курс сольний спів, які повинен знати здобувач:** голосовий апарат, голосові зв'язки, голосовий режим, діафрагма, вдихаючі і видихаючі м'язи, співоче дихання, опора звука й опора дихання, артикуляційний апарат: язик, нижня щелепа, губи, надгортанник, резонатори: головні – лобні та гайморові пазухи, глотка, порожнини рота і носа, губні – порожнина грудної клітки, трахея, бронхи, резонуючі поверхні – надгортанник, м'яке піднебіння, зуби, співочий зівок, передчуття звука (уявний звук), звукоутворення, звуковедення, інтонування, «атака» звука (уявний звук), динаміка звука, енергетична амплітуда звучання голосу, форсований звук, висока вокальна позиція звучання голосу, діапазон, регістри, перехідні звуки, примарний тон, зона, тембр, обертони, теситура, розспівування, вокальні вправи: спів на одній ноті, спів інтервалів секунди, тризвука, арпеджіо, різних комбінацій інтервалів і стрибків, вокальна техніка, технічні прийоми звуковедення, вокалізація legato, staccato, хроматизми, кантілена, різні метроритми, музична термінологія, музичний аналіз твору, культура вокального слова, словесні наголоси та сильні долі в музиці, акомпанемент, творче осмислення задуму авторів твору, смислові наголоси, завершеність усвідомлення фрази, акторське проживання змісту твору, вокальний образ, відчуття співавторства, динаміка самовираження, творче уявлення, емоційно-психологічне виявлення творчого задуму, емоційно-сміслова логіка розвитку вокального твору, енергетика розвитку кульмінації, виразність акторської пластики, енергетика акторського руху, ракурси, хореографічна пластика, фізіологічні й акустичні явища співочого голосу, «субтон», відчуття «часу» в музиці та співі, риси особистості, імідж, манера виконання, професійне спілкування зі слухачем, акустична звукопідсилювальна апаратура, професійний мікрофон, індивідуальні параметри настроювання акустичної звукопідсилювальної апаратури.

**У наслідок вивчення освітнього компоненту здобувач повинен знати:**

- отримати дані про анатомію голосового апарату, режим роботи та гігієну співочих голосів;
- оволодіти в діапазоні свого голосу вокально-технічними прийомами правильного звуковибудовування різними видами звуковедення;
- засвоїти необхідні навички вокального мистецтва;
- ознайомитися з вокально-педагогічним і художнім репертуаром;
- навчитися вільно володіти голосом, імпровізувати;
- сформувати навички інтерпретації творів;
- оволодіти різними засобами поліритмії (звуковибудовування): відчуттям ансамблю, почуттям ритму;
- розвинути музичну виразність.

**Здобувач повинен вміти:**

- показувати голосом правильне вокальне звучання;
- володіти вокально-технічними прийомами звуковибудовування, звуковедення та музичної

нюансировки;

- імпровізувати, володіти різними засобами поліритмії;
- слідкувати за чіткою вокальною вимовою, добиватися якісної дикції;
- працювати з мікрофоном та апаратурою;
- розкривати характер вокального твору засобами художньо-технічних прийомів.

Процес формування необхідних виконавських навичок здобувачів освіти, розвиток вокального слуху, знання методичних прийомів та успішне використання отриманих знань на практиці – усе це знаходиться в прямій залежності від рівня особистого засвоєння здобувачами вокально-технічних прийомів звуковибудовування.

Практичне засвоєння основ співочого звуковибудовування та вибір методів роботи викладача залежить від індивідуальних особливостей, вокальних, музичних і, у цілому, психофізичних даних здобувача. Виходячи з цього, програма засвоюється у формі індивідуальних занять і диференційного педагогічного підходу до розвитку вокальних навичок здобувачів освіти.

Для активного засвоєння освітнього компоненту викладач з самого початку роботи у вокальному класі скоординує його з іншими освітніми компонентами освітньої програми.

### **Контроль якості знань здобувачів вищої освіти:**

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю. До структури модуля освітнього компоненту входять:

- аудиторна практична робота здобувача освіти або спілкування через сервіси онлайн-зв'язку (за умови дистанційного навчання);
- виконання індивідуальних завдань
- фронтальне опитування, виконання індивідуальних завдань, розв'язання практичних ситуацій, виконання практичних завдань;
- самостійна робота здобувача освіти;

Протягом навчання постійно здійснюється поточний контроль, в кінці кожного семестру модульний (семестровий) контроль – диференційований залік та/або екзамен.

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру (модуля).

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачам освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

### **Політика оцінювання.**

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

**Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.**

**Оцінювання екзамену відбувається за 30-бальною шкалою.**

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. **Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав від 60 до 100 балів.** Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів.** Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час

проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру

### Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6		МОДУЛЬ 7		МОДУЛЬ 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Робота на індивідуальних заняттях	9	45	7	35	9	45	7	35	9	45	7	35	7	35	9	45
Колоквіум	2	10	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10
Концертний виступ	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	50	1	5
Самостійна робота	4	20	3	15	3	15	3	15	3	15	3	15	3	16	3	15
Диф. залік	1	20			1	20			1	20					1	20
Екзамен			1	30			1	30			1	30	1	30		
	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100	15	100	17	100
Курсова робота															1	100
Атестаційний екзамен. Публічна демонстрація сольної концертної програми															1	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

### Політика щодо перескладання та оскарження оцінки.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на

основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувач освіти повідомить його про своє рішення.

### **Політика щодо академічної доброчесності**

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

### **Політика щодо відвідування.**

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.